

Raad voor Cultuur

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein *Reclassering*
over de periode 1948-1999

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Mijnheer de Staatssecretaris,

Uw kenmerk
R&B/OSTA/2001/524

Uw brief van
8 februari 2001

Ons kenmerk
arc-2001.2443/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Justitie en de Stichting Reclassering Nederland u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Reclassering* over de periode 1948-1999. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Wegens een personele wisseling bij het secretariaat van de Bijzondere Commissie Archieven is het echter niet gelukt om binnen deze termijn te adviseren. De Raad verontschuldigt zich voor de ontstane vertraging. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is

gedaan in het rapport *Reclassering. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein reclassering 1948-1999* ('s-Gravenhage 2000).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat het driehoeksoverleg was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Ook is al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest.

Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 12 januari 2001, geen aanvullend commentaar geleverd op de ter inzage gelegde versie.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3).

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein *Reclassering* over de periode 1948-1999.

De Raad heeft uitsluitend die handelingen bekeken die thans ter vaststelling worden aangeboden. Het betreft handelingen van de volgende actoren: de minister van Justitie, het Centraal College voor de Reclassering, de Algemene Raad voor de Psychopatenzorg, de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing, de Reclasseringsraden, de Reclasseringscommissies, de Stichting Reclassering Nederland en de Directeur van een penitentiaire inrichting.

Het bestuur van de Stichting Reclassering Nederland is te beschouwen als zorgdrager voor het archief van de Stichting

voor zover dat archief de neerslag bevat van handelingen van de Stichting als zelfstandig bestuursorgaan.
Voor de overige actoren die in deze procedure aan de orde zijn, treedt de minister van Justitie als zorgdrager op.
De Raad heeft kennis genomen van het feit dat de handelingen van de rechterlijke macht op dit beleidsterrein buiten beschouwing blijven omdat deze zijn opgenomen in de organisatie-gebonden selectielijst die voor de rechterlijke macht is ontworpen.
De Raad is van mening dat de kwaliteit van het selectiebeleid erbij gebaat is als handelingen, zoals de PIVOT-methodiek voorschrijft, zoveel mogelijk in hun context beschreven en gewaardeerd worden. Wanneer dat, om welke reden dan ook, niet wordt gedaan en er een organisatie-gebonden lijst wordt ontworpen, zou de Raad graag zien dat in de verslagen van het driehoeksoverleg dat gevoerd wordt over een organisatiegebonden lijst en over aan het werkterrein van die organisatie verwante beleidsterreinen expliciet aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de consistentie van de selectiebeslissingen uit de verschillende lijsten is gewaarborgd.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2001.2443/2

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. De Raad zal binnenkort in overleg treden met de Algemene Rijksarchivaris om de bezwaren die hierover bij de Raad leven te bespreken.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 86

Het voorstel om de neerslag van handeling 86, die het controleren en inspecteren van particuliere reclasseringsinstellingen behelst, te vernietigen, heeft de Raad bevreemd. De Raad verwijst naar de in eerder gevoerd driehoeksoverleg¹ gekozen lijn dat gelijksoortige handelingen op verschillende beleidsterreinen uniform moeten worden gewaardeerd. Een vergelijkbare handeling is in dit geval bijvoorbeeld handeling 8 uit de selectielijst *De toelating van vreemdelingen*, gewaardeerd met B 5. De Raad adviseert heroverweging van de waardering van handeling 86.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2001.2443/2

Handelingen 90-93

De Raad constateert met tevredenheid dat besloten is tot bewaring van de uitvoeringsdossiers die de neerslag van deze handelingen vormen. Hij ziet dit als een belangrijke doorbraak in de discussie over de waarde van uitvoeringsdossiers in het kader van het historisch belang en de reconstructie van de hoofdlijnen van het overheidshandelen.

De Raad kan zich echter niet aan de indruk onttrekken, dat de wijze waarop uitvoeringsbestanden tot nu toe in selectielijsten zijn gewaardeerd, een verre van heldere lijn vertoont. De Raad bepleit het toepassen van een duidelijker richtlijn omtrent het al dan niet bewaren van uitvoeringsbestanden en spreekt de hoop uit dat zorgvuldige afweging van de waarde van elk afzonderlijk, uniek uitvoeringsbestand, onderdeel zal uitmaken van ieder nog te voeren driehoeksoverleg.

Handeling 105

In het licht van de waardering van handeling 91 bevreemdt het de Raad dat de neerslag van handeling 105 van de minister van Justitie vernietigbaar wordt geacht. De beslissing een reclasseringsinstelling te erkennen, gaat vooraf aan en vormt daarmee de eerste stap in het proces van beschikken over subsidieverlening. De beide handelingen zijn dusdanig sterk aan elkaar verbonden als schakels in één proces, dat de waarderingen naar het oordeel van de Raad gelijkkluidend horen te zijn.

Handelingen 170, 171, 179 en 180

Ten aanzien van deze handelingen was de Raad niet overtuigd door de in het verslag driehoeksoverleg weergegeven

¹ zie bijvoorbeeld het verslag van het driehoeksoverleg over de ontwerp-lijst Hoger Beroepsonderwijs, adviesaanvraag 17 september 1999

argumentatie voor de voorgestelde waardering. Naar later bleek, bevatten zowel de ontwerprijst als het verslag driehoekoverleg ten aanzien van die handelingen fouten. Om misverstanden te voorkomen, stelt de Raad vast dat de handelingen 170 en 180 de waardering B hebben en de handelingen 171 en 179 de waardering V. De Raad vertrouwt erop dat de eindversie van de selectielijst geen onjuistheden meer bevat.

Handelingen 190 en 192

De lange bewaartermijn voor de neerslag van de handelingen 190 en 192 van de minister van Justitie wordt in het verslag van het driehoeksoverleg niet besproken of verantwoord.

De Raad acht het raadzaam de noodzaak van een dergelijke lange termijn zorgvuldig af te wegen, omdat de beslissing tot langdurige bewaring van omvangrijke bestanden grote gevolgen heeft in termen van beheerslast voor de administratie. Bovendien draagt het bewaren van een privacy-gevoelig bestand als waar het in dit specifieke geval om gaat, altijd risico's in zich. De overheid is gehouden deze risico's te minimaliseren.

Een bestand als dit langer bewaren dan nodig is, draagt daar niet toe bij.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Voorzitter van deze commissie is mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. M.C. Windhorst.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris